



Else Marie Møllmann

Lektor, cand.mag.
IB-koordinator, Birkerød Gymnasium.
rie_mollmann@yahoo.com



Inge Vinten

Lektor, cand.mag.
Birkerød Gymnasium.
vinten3@hotmail.com



Inger Østergaard

Lektor, cand.mag.
Birkerød Gymnasium.
birke-gym@edu.fa.dk

International Baccalaureate

International Baccalaureate Diploma Programme (IB) er en to-årig ungdomsuddannelse (11. og 12. skoleår) som udbydes overalt i verden. I Danmark findes uddannelsen på seks skoler, blandt dem Birkerød Gymnasium som har haft uddannelsen siden 1991. Hvis eleverne ikke opfylder kravene til at starte direkte i IB, kan de som forberedelse til det to-årige forløb gå i en pre-IB klasse, som er identisk med en dansk 1.g mat., men der undervises på engelsk i alle fag. Således har elever som i øvrigt opfylder kravene til dansk gymnasium, en mulighed for at fortsætte i en dansk 2.g mat, hvis de ikke ønsker at fortsætte i IB-systemet.

Strukturen er meget forskellig fra det danske gymnasium idet eleverne 'kun' har seks fag - tre på *higher level* og tre på *standard level* hvor al undervisning foregår på engelsk. Faget engelsk udbydes som bedste sprog (modersmål) og som fremmedsprog på to niveauer, hvoraf vi kun udbyder det højeste.

For at tage engelsk som bedste sprog/modersmål er det en forudsætning at eleverne har et sprogligt niveau som *native* eller *near-native speaker* både mundtligt og skriftligt. Baggrunden er at der ikke undervises i de formelle sproglige discipliner, men at elevernes sproglige niveau dog også indgår i bedømmelsen.

Til mundtlig eksamen optager læreren elevernes præstation på bånd, som sendes til bedømmelse af en fremmed censor ude i verden. Karakteren for denne prøve tæller 25% af den endelige karakter i faget. De resterende 75 % udgøres af de skriftlige eksaminer.

De fleste af vores elever har en udenlandsk skolebaggrund uden dansk, men der er dog i hver årgang elever med udelukkende dansk folkeskolebaggrund som vælger IB. Normalt anbefaler vi ikke elever med et almindeligt dansk skoleforløb at tage IB, bl. a. fordi de sproglige krav er meget høje. Det er også vores opfattelse at en dansk studentereksamen er et godt grundlag for at klare sig senere i livet, både fagligt og menneskeligt. Hvis kvalificerede danske elever fastholder at de ønsker en IB uddannelse, ofte fordi de er tiltrukket af den kulturelle mangfoldighed eller har ønske om en international karriere, bliver de selvfølgelig optaget, og de klarer sig generelt vældig godt. Da vi har de to skoleformer side om side, sker det også at elever der går i en dansk 1.g gennem samværet med IB elever fatter interesse for IB og ønsker at skifte til IB systemet. F. eks. var to af de tre bedste elever i 2002 to piger som var skiftet til IB efter 1.g sproglig fordi de i deres omgang med de udenlandske elever havde fattet interesse for denne uddannelse.

Svaret på om de danske IB elever har en større sproglig kompetence end danske gymnasieelever er naturligvis et klart ja. Der er mange grunde til dette: For det første undervises alle fag som sagt på engelsk, dvs. eleverne lærer al faglig terminologi på engelsk, f.eks. også i de naturvidenskabelige fag. Desuden er elevernes omgangssprog engelsk hvilket er med til at give dem en stor mundtlig *fluency*. Vi mener altså at vores elever i modsætning til de fleste danske gymnasieelever tænker på engelsk i undervisningssituationen. Engelsk skal forstås i den allervideste betydning da vores elever taler sproget med alverdens accenter.

IB giver derudover en stor skriftlig kompetence da mindst 70% af den endelige eksamenskarakter i hvert enkelt fag - også i de fag som i det danske gymnasium ikke har en skriftlig dimension - gives på grundlag af skriftlige eksaminer og større skriftlige opgaver. Det daglige arbejde præges derfor meget af opøvelse af skriftlig kompetence - en væsentlig forskel fra det danske gymnasium. Dette betyder selvfølgelig at der er mange skriftlige afleveringer, og for mange elever - måske især de danske som ikke er vant til det fra det danske system - forekommer det til tider som en uoverkommelig byrde.

I engelsk er der ud over de skriftlige eksaminer en eller to længere opgaver der skal afleveres i løbet af de to år, og de bedømmes af eksterne censorer. Alle elever skal derudover skrive et *extended essay* (4.000 ord) i et af deres seks fag. Denne opgave svarer til 3.års opgaven i gymnasiet, men vejledningsprocessen er lidt anderledes, idet eleverne skal aflevere *drafts* (udkast) undervejs som læreren kommenterer både fagligt og sprogligt, hvilket giver en god mulighed for at arbejde med det sproglige udtryk.

Til de skriftlige eksaminer i engelsk er det ikke tilladt at medbringe hjælpemidler, og da der kun er afsat fra 1½ til to timer til opgaverne, stilles der store krav til elevernes aktive ordforråd. For de elever der har engelsk som modersmål, er det heller ikke tilladt at bruge ordbøger i de andre fag.

Ca. halvdelen af de 75 elever på Birkerød Gymnasiums kostafdeling er IB'ere, hvilket bevirker at der tales lige så meget engelsk som dansk på kostskolen. Dette gavner både de danske IB elever og de danske gymnasieelevers *fluency*.

Som engelsklærer er det et privilegium og en udfordring at undervise i engelsk på IB. Det er et privilegium at man kan få mulighed for at bruge sproget i alle dets nuancer, og at man uden større problemer kan læse tekster på et højt sprogligt niveau. Desuden foregår der en frugtbar og naturlig vekselvirkning mellem lærerens mere formelle sprog og de unges dagligsprog til gavn for begge parter. Udfordringen ligger i de mange forskellige accenter man skal forstå, og i at få eleverne til at fungere som helhed med de mange forskellige skolemæssige og kulturelle baggrunde de kommer med.

For kolleger der ikke har engelsk som fag, kan det være vanskeligt at gennemføre al undervisning på engelsk, idet det ikke er nok at kunne den faglige terminologi, som de selvfølgelig kan, men problemet ligger bl. a. i at kunne forklare den samme ting på forskellige måder og kunne *small talk*'e med eleverne. I disse situationer er de tosprogede elever ofte meget tolerante og er, hvis læreren ønsker det, parate med oversættelse af engelske udtryk. Skolen har tilbudt sprogkurser til lærere der ikke har engelsk som fag, og efter at have undervist et par forløb er langt de fleste meget glade for at undervise på IB. Det overordnede indtryk er at både lærere og elever i løbet af de 2-3 år udvikler en evne til at kommunikere flydende og ubesværet på idiomatisk engelsk i alle situationer, hvilket også er nødvendigt for at eleverne kan bestå IB eksamen.

Afslutningsvis vil vi gerne påpege at der findes andre kompetencer end den sproglige, og vi mener at IB systemet er med til at udvikle disse kompetencer; især kan fremhæves en større forståelse for og tolerance af mennesker med andre kulturelle baggrunde som naturligt kommer til udtryk i alle hverdagens aspekter. Dette gælder for alle på skolen, både lærere og elever.